

"खुसी र समृद्धी:अबको रुन्टीगढी"

आ.व. २०८२/०८३ का लागि रुन्टीगढी गाउँपालिकाको वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम

गाउँसभाका सदस्यज्यूहरू, सभाका सचिव लगायत कर्मचारी मित्रहरू, उपस्थित सम्पूर्ण महानुभावहरू,

रुन्टीगढी गाउँपालिकाको सम्मानित र गरिमामय १८ औं गाउँ सभाको प्रथम बैठकमा आर्थिक वर्ष २०८२/०८३ को नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्न यहाँहरूसमक्ष उभिएको छु। जनताको अधिकार जनताका लागि प्रयोग र अभ्यास गर्न विशेष जिम्मेवारी बोधका साथ रुन्टीगढी गाउँपालिकावासीहरूका लागि जीवनरेखा कोर्ने अठोट र प्रयत्नसहित यो पूनित अवसर र स्थानमा प्रस्तुत हुन पाउँदा आफूलाई गौरवान्वित महसुस गरेको छु।

यस महत्वपूर्ण अवसरमा नेपालमा अग्रगामी लोकतान्त्रिक परिवर्तनका लागि भएका विभिन्न ऐतिहासिक जनआन्दोलन, सशस्त्र संघर्ष, त्याग र बलिदानको गौरवपूर्ण इतिहासलाई स्मरण नगरी रहन सकिन राजनैतिक-सामाजिक रुपान्तरणको लागि नेतृत्वदायी भूमिका निर्वाह गर्ने सबै नेतृत्वगण एवं अग्रजहरूप्रति आदरभाव प्रकट गर्दछु। विभिन्न कालखण्डमा भएका जनआन्दोलन र संघर्षमा जीवन बलिदान गर्ने महान सहिदहरूप्रति हार्दिक श्रद्धासुमन अर्पण गर्दछु। साथै बेपत्ता र द्वन्द्वपिडित नागरिकहरूलाई सम्मान गर्दै बलिदानिपूर्ण संघर्षको योगदान हाम्रा लागि सदैव प्रेरणादायी र मार्गदर्शकको रुपमा रहनेछ। यी संघर्ष र आन्दोलनमा रुन्टीगढी बासीले पुर्याएको योगदानले हामीलाई सदैव कर्तव्य पथमा डोर्याउन सहयोग पुर्याउने छ

जनचाहानालाई आत्मसाथ गर्दै नागरिकको घरदैलोमा सेवा प्रदान गर्ने आधारस्तम्भको रुपमा रहेको स्थानीय तहको दोश्रो निर्वाचनले प्रतिस्पर्धात्मक बहुदलीय लोकतान्त्रिक शासन प्रणालीको जगलाई अझ मजबुत बनाएको छ। लोकतान्त्रिक मूल्य र मान्यतामा आधारित रहदै समाजवादप्रति प्रतिबद्ध, दिगो विकास, सुशासन र समृद्धिको चाहना पूरा गर्ने दिशामा यो स्थानीय सरकार अग्रसर रहदै अगाडि बढेको कुरा निवेदन गर्न चाहन्छु।

सभासदज्यूहरू,

संघीयताको जगमा उभिएको स्थानीय सरकार मार्फत शिक्षा, स्वास्थ्य र रोजगार, घरघरमा अधिकार जस्ता सिद्धान्त र नारालाई साकार पार्न जिम्मेवारीसहित हामी प्रयत्नशिल छौं। यो हाम्रो लागि अवसर र चुनौति दुबै हो। साधन स्रोत, संविधानतः अधिकार एवं उत्तरदायित्व र जवाफदेहिता समेत स्थानीय तहमा निक्षेपित गरी जनतालाई अधिकार सम्पन्न बनाउने प्रयास गरिएको छ, जुन स्वागत योग्य छ। रुन्टीगढी गाउँपालिकाको स्थानीय सरकारले यस पालिकामा सर्वसाधारण जनताले प्रत्यक्ष अनुभूत गर्ने, पिछडिएको वर्ग, समुदाय तथा क्षेत्रको उत्थान तथा मूलप्रवाहीकरण हुन सहयोग पुग्ने, जनताको आय स्तरमा वृद्धि हुने, रोजगारी सृजना हुने, गाउँपालिकाको बहुआयामिक पहिचान स्थापित हुने, कृषि, पर्यटन तथा उत्पादनको क्षेत्रमा व्यवसायिक विकासमा योगदान पुग्ने प्रकृतिका योजना तर्जुमा गर्ने, सहभागितामूलक योजना तर्जुमाका साथै कार्यान्वयनमा अर्थपूर्ण सहभागी गराउने, स्थानीय मागमा आधारित रही यस क्षेत्रको माटो हावापानी सुहाउँदो कार्यक्रम एवं विकासका गतिविधिहरू संचालन गरि समग्रमा यस क्षेत्रका जनताको जीवनस्तरमा सुधार ल्याई गरिबी निवारणमा सुधार ल्याउने प्रमुख ध्येय यो सरकारले राखेको छ।

उपस्थित सदस्यज्यूहरू,

सार्वभौमसत्ता सम्पन्न यस गाउँपालिकाका जनताहरूबाट राज्यशक्तिको प्रयोग गर्ने अधिकार प्राप्त भएको यस गरिमामय सभामा संघीयता कार्यान्वयनको हालसम्मको अभ्यास, अनुभव, पृष्ठपोषण र आगामी कार्यदिशा तय गर्न यस गाउँपालिकाको आर्थिक वर्ष २०८२/०८३ को नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्न पाउँदा म निकै हर्षित र गौरवान्वित भएको महसुस गरेको छु।

समग्रमा, नेपालको संविधानले व्यवस्था गरेका प्रावधान र संघीय शासन व्यवस्थाको चरित्र बमोजिम राजनीतिक, आर्थिक, सामाजिक तथा वित्तीय स्वायत्तता सहितको स्थानीय तहको शासन संचालन गर्न गाउँकार्यपालिका तथा गाउँसभाको गठन भएको सन्दर्भमा संघ, प्रदेश र स्थानीय तहको सहकार्य, समन्वय र सहअस्तित्वको सिद्धान्तमा आधारित रहि उपलब्ध स्रोत साधनको अधिकतम उपयोग र परिचालनको माध्यमबाट उपयोग, संरक्षण र सम्बर्द्धन गर्दै विकासको प्रतिफल सबै रुन्टीगढीवासीहरूले समान र न्यायोचित तरिकाबाट प्राप्त गर्ने गरी आर्थिक समुन्नतिको आधारशिला तय गर्ने दिशामा यो नीति तथा कार्यक्रम केन्द्रित गरेकोछु र सोही मार्गदर्शनबाट प्रेरित भई बजेट प्रस्तुत गरिनेछ

यस गाउँपालिकाको नीति तथा कार्यक्रम तयार पार्दा नेपालको संविधान, स्थानीय सरकार संचालन ऐन, अन्य सम्बद्ध ऐन तथा कानूनहरूका साथै अन्य नीतिगत मार्गदर्शन, दिगो विकास लक्ष्य, रुन्टीगढी गाउँपालिकाको आवधिक योजना, मध्यकालीन खर्च संरचना समेतलाई आधार बनाएको छु ।

समग्रमा, अघिल्ला आर्थिक वर्षका नीति तथा कार्यक्रमहरू क्रमशः कार्यान्वयन हुँदै आएका छन्। हाम्रो दृष्टिकोण स्पष्ट छ, गन्तव्य निश्चित छ, लक्ष्यहरू निर्धारित छन्, नीति तथा कार्यक्रमहरू जनमुखी छन्। र कार्यान्वयन पनि परिणाममुखि हुनेछन्। यसै सन्दर्भमा आर्थिक वर्ष २०८२/०८३ को नीति तथा कार्यक्रमले जनताका चाहनाहरूलाई व्यवहारतः सम्बोधन गर्नेमा म विश्वस्त छु । गाउँपालिका भित्र कार्यान्वयन गरिने आगामी योजना तथा कार्यक्रमहरूको प्राथमिकीकरण गरि बजेट व्यवस्था हुन नसकेका योजनाहरूलाई योजना बैंकमा समावेश गर्दै प्रदेश र संघीय मन्त्रालयका साथ साथै अन्य दातृ निकायसँगको साझेदारीमा सम्पन्न गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ । विकास योजनाहरूलाई निश्चित पद्धतीमा आवद्ध गरी लैजान नै आवधिक योजना निर्माण सम्पन्न गरीएको छ । दिगो विकासका लक्ष्यहरूलाई प्राप्त गर्न पालिकाको आवधिक योजना, वार्षिक बजेट एवं मध्यमकालिन खर्च संरचना (Mid-Term Expenditure Framework) सँग तालमेल गराई आगामी योजना तथा कार्यक्रम तय गरिनेछ ।

उपस्थित सदस्यज्यूहरू,

कृषि क्षेत्रलाई आधुनिकीकरण, व्यवसायीमूलक र आत्मनिर्भरमुखी बनाउन विषेश पहल कदमी लिइनेछ । वैदेशिक रोजगारबाट फर्किएका युवाहरूलाई सिपमूलक, व्यवसायमूलक स्वरोजगारीमा आवद्ध हुन प्रेरित गरिनेछ । पर्यटन क्षेत्रको विकासको लागि रुन्टीगढी गाउँपालिकाका ऐतिहासिक, सांस्कृतिक, धार्मिक, पुरातात्विक र प्राकृतिक सम्पदाहरूको पहिचान, संरक्षण, सम्बर्द्धन एवं प्रचारप्रसार गरी स्थानीय अर्थतन्त्रको महत्वपूर्ण आधारको रूपमा पर्यापर्यटन उद्योगको विकास गर्दै त्यसको प्रत्यक्ष लाभ जनस्तर सम्म पुर्याइनेछ । स्वास्थ्य सेवालालाई सर्वसुलभ र गुणस्तरीय बनाउदै सबैको सहज र समान पहुँच सुनिश्चित गरिनेछ । प्राकृतिक प्रकोपबाट हुने जोखिम न्यूनीकरण गर्न पूर्व सूचना, तयारी, उद्धार, राहत एवं पुनर्स्थापनाका कार्यक्रम ल्याइनेछ । अन्तरपुस्ता स्थान्तरणको सिद्धान्तलाई आत्मसात गरी उपलब्ध प्राकृतिक स्रोतसाधनको संरक्षण, संबर्द्धन र वातावरण अनुकूल दिगो गर्दै उपयोग गरिनेछ । आवश्यकता अनुसार सूचना प्रविधिको विस्तार गरि त्यसमा सर्वसाधारण जनताको सहज र सरल पहुँच स्थापित गरिनेछ ।

उपस्थित सदस्यहरू,

अब म आगामी आर्थिक वर्ष २०८२/०८३ को क्षेत्रगत नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्ने अनुमति माग्दछु।

क. आर्थिक विकास

१ कृषि तथा पशुपन्छी क्षेत्र विकास नीति

- आर्थिक वृद्धि र स्वरोजगारीको प्रमुख संवाहकको रूपमा रहेको कृषि व्यवसायलाई आधुनिक र प्रविधियुक्त बनाउदै सम्मानित व्यवसायको रूपमा विकास गर्ने नीति लिइने छ ।
- गाउँपालिका भित्र सञ्चालनमा आएको होलेरी हाटबजार, सुर्पाल हाटबजार र डुब्रिङ हाटबजारको सफलता र उपलब्धीलाई दिगोपना गर्दै थप व्यवस्थित गरिनेछ ।
- उत्पादनका आधारित प्रोत्साहन अनुदान कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- एक वडा दुई नमूना उद्यमी कृषक कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
- गुणस्तरीय, उन्नत तथा बर्णशंकर बिउ उपयोग गरि आत्मनिर्भर हुने र जलवायु परिवर्तका असरलाई सहन सक्ने वातावरण अनुकूलन मैत्री स्थानीय बीउविजनको अनुसन्धान र विकासमा संघीय सरकार, प्रदेश सरकार र स्थानीय सरकारबीच समन्वय र सहकार्यमा काम गर्ने नीति लिइनेछ ।
- कृत्रिम गर्भाधारण कार्यक्रम मार्फत नक्ष सुधार गरी पशुजन्य उत्पादनमा वृद्धि गरिनेछ ।
- किसानको हकहित संरक्षण र संबर्द्धन गर्दै कृषिको उत्पादन र उत्पादकत्व बढाउन अर्गानिक जैविक खेति प्रणालीलाई प्रोत्साहन गरिनेछ ।
- पशुपालन, मत्स्यपालन, फलफूल खेती, मौरीपालन र तरकारी खेतीको पकेट क्षेत्रको रूपमा विकास गरी बिमा तथा बजारीकरणको व्यवस्था गरिनेछ ।
- पशुपालनमा सहयोग होस भन्ने हेतुले अनुदान कार्यक्रमलाई प्राथमिकताकामा राखिनेछ । एक वडा एक कृषि तथा पशु सेवा प्राविधिक कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।

- उत्पादन प्रविधि र प्राविधिक सहयोग उपलब्ध गराई बेमौषमी खेति प्रणाली अबलम्बनमा किसानहरुलाई प्रोत्साहन गरिनेछ।
- कृषिको संभाव्यता अध्ययन गरि किसानलाई सहूलियतपूर्ण ऋण तथा अनुदानको प्रबन्ध मिलाइनेछ।
- दुधजन्य र मासुजन्य उत्पादन तथा बिक्री वितरणका लागि होलेरीमा रहेको पशुपन्छी हाटबजारलाई निरन्तरता र सुर्पाल बजारमा पशुपन्छी हाटबजारको स्थापना गरिनेछ।
- **कृषि, पशुपंक्षी** तथा मत्स्य तथ्याङ्क अध्यावधिक कार्यक्रम, ईपिडिमियोलोजी रिपोर्टिङ कार्यक्रम संचालन गरिने छ।
- **रैथाने** बालीहरु जस्तो-कोदो, फापर, जौ, कागुनो_ प्रवर्द्धन गर्दै बजारीकरणमा जोड दिइनेछ।
- जमिन भाडामा वा लिजमा लिएर ब्यवसायीक कृषि गर्न चाहने किसानहरुलाई सम्भाव्यता अध्ययन गरी जमिन बहाल भाडामा सहयोग दिने नीति लिइनेछ छ।
- ५० प्रतिशत अनुदानमा तरकारीको बिउ तथा फलफुलको विरुवा वितरण गरीनेछ।
- **"एक घर एक करेसा वारी, सबैको भान्सामा जैविक तरकारी"** स्वास्थ्य र पोषण सुधारको लागि घर घरमा करेसावारीको निर्माण गर्न जोड दिइनेछ।
- कृषि तथा पशुजन्य उत्पादनको नमूना केन्द्रहरु निर्माण गरी तिनलाई सिकाई केन्द्रको रुपमा विकास गरिनेछ।
- यस गाउँपालिकामा पर्यावरणमा आधारित जलवायुमैत्री पूनउत्पादन कृषि प्रविधिलाई प्राथमिकतामा राखी प्रवर्द्धन गरिनेछ। जस्तै उन्नत कम्पोष्टमल, जैविक झोलमल तथा विषादी, गड्यौला मल, कोशेवाली खेती प्रविधि, बाली चक्र प्रविधि र बाली विविधिकरण आदी।

२. पर्यटन नीति

- पर्यटन मार्फत आर्थिक समृद्धि हासिल गर्न पर्यटन गुरुयोजना तयार गरी पर्यटन पूर्वाधार निर्माणमा जोड दिइनेछ।
- रुन्टिगढी गाउँपालिकामा रहेका पर्यटक स्थलको सम्बन्धमा गरिएका सम्भाव्यता अध्ययन तथा डि.पि.आर. हरुलाई कार्यान्वयनमा निरन्तरता दिइनेछ।
- रुन्टीगढीमा पहिचानमा आएका पर्यटकीय स्थललाई आकर्षक पर्यटकीय केन्द्रको रुपमा विकास गरि पर्यटन आगमनमा प्रोत्साहन गरिनेछ।
- होलेरी हिल स्टेशनको अवधारणालाई मूर्तरुप दिन निर्माणाधिक संरचनाहरुमा थप सुधार गरी अन्य सरोकारवालाहरु सँग समन्वय र सहकार्यका साथ अगाडी बढिनेछ।
- आन्तरिक एवं बाह्य पर्यटक भित्र्याउन सहयोग पुग्ने प्रकृतिका प्रचारात्मक र प्रवर्धनात्मक कार्यक्रम संचालन गरिनेछ। यसका लागि सम्बन्धित संघ सस्थाहरुसँग अन्तर समन्वयात्मक सम्बन्ध विकास गरिनेछ।
- पर्यापर्यटन, मनोरञ्जन र पर्यटकमैत्री वातावरण सृजनाका लागि सरोकारवालाहरु विच अन्तरकृया तथा क्षमता अभिवृद्धि गर्न पर्यटन नीति बनाई लागु गरीनेछ।
- उँघा, खर्से र दहवन ब्यारेकलाई व्यवस्थापन गर्दै पर्यटनमैत्री उद्यानको रुपमा विकास गरीनेछ।
- स्थानीय खानपिन तथा परिकारहरुको ब्राण्ड तयार गरी पर्यटन प्याकेजका रुपमा विकसित गर्न निजी क्षेत्रसँग सहकार्य गरिनेछ।
- परम्परागत जिवनशैली सहितको स्थानिय खाना र साँस्कृतिक व्यवहार सहितको होमस्टे निर्माण तथा संचालनको लागि प्रोत्साहनका कार्यक्रम संचालन गरीनेछ।
- ग्रामिण पर्यटन, समुदायमा आधारित पर्यटनको विकास तथा प्रोत्साहन गर्न व्यवसायीहरुका लागि भाषागत सिप, तालिम, सरसफाई र सुरक्षा सम्बन्धी अभिमुखीकरण गरिनेछ।
- रुन्टी, गढी, शिव-पार्वती गुफा, मुरुल्ले, उमागढी, मच्छिन्द्रनाथ गुफा, चिन्नेथान, लापाल, कोप्चे, सल्लेरी लगायतका ऐतिहासिक, साँस्कृतिक, प्राकृतिक स्थानहरुको सौन्दर्यलाई प्रवर्द्धन गरि भ्रमण प्याकेजका रुपमा विकास गरिनेछ।
- पैदल मार्ग, लम्बीय पहाड पैदल यात्रा, साहसिक पर्यटन (बन्जि जम्प, प्याराग्लाइडिङ, जिप फ्लायर, स्काई साइकिलिङ, नाईट जंगल स्टे) संचालनका लागि दातृ निकाय तथा निजी लगानीकर्तालाई प्रोत्साहन गरिनेछ।
- ऐतिहासिक महत्वका रुन्टि गढीलाई संरक्षण र सम्बर्द्धन गर्न पहल गर्ने नीति लिइनेछ।

- रुङ्कोट गढी, पुरानो दरवार म्यागजिन गढी, उमागढीलाई बाइसे चौविसे राज्यको रुपमा गढीकिल्लाको रुपमा विकास गरिनेछ ।

३. सिंचाई नीति

- सिंचाइको सम्भावना भएको क्षेत्रमा व्यवस्थित सिंचाईको व्यवस्था गरिनेछ ।
- जलस्रोतको दिगो उपयोग गर्न जलपुर्भरण, मुलको संरक्षण तथा जलाशय निर्माणमा जोड दिइनेछ ।
- चालु आ. व. मा सम्पन्न भएका सिंचाई कुलो, नहर, पोखरी बाट वृद्धि भएको कृषि उपजबाट उत्साहित हुँदै थप कृषि योग्य जमिनलाई सिंचाई उपलब्धताको आधारमा कुलो, नहर तथा पोखरी निर्माणलाई निरन्तरता दिइनेछ ।

४. उद्योग घरेलु तथा वाणिज्य नीति

- उद्यम विकास मार्फत रोजगारी सिर्जना गरी गरिबी न्यूनिकरणमा योगदान पुर्याउने खालका स्थानीय कच्चा पदार्थमा आधारित उद्योग व्यवसायलाई प्रोत्साहन गर्ने नीति लिइनेछ ।
- स्थानीय तथा घरेलु सामानहरूको उत्पादन, निर्माण, बजारीकरण गर्न सिपविकास तालिम तथा प्रविधी हस्तान्तरण गरिने छ ।
- स्थानीय कच्चा पदार्थमा आधारित जडिबुटी प्रशोधन उद्योग लगायत अन्य उद्योगको स्थापना तथा अनुदानका कार्यक्रमहरू ल्याई प्रोत्साहन दिइनेछ ।
- वन पैदावारमा आधारित उद्योग स्थापनाको लागि संभाव्यता अध्ययन गरी कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ
- दैनिक उपभोग्य वस्तुहरूमा आधारित उद्योग संचालन गरीने र त्यसका लागि समूह सहकारीसंग साझेदारी गर्ने नीति लिइनेछ ।
- खुलारुपमा विक्री हुने घरेलु मदिरालाई नियन्त्रण गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिदै घरेलु मदिरालाई व्यवस्थित गराउन आवश्यक नीति ल्याइनेछ ।
- अनुमती नलिई वा अनुमती लिएपनि नियम विपरित संचालन भएका खानी उद्योगहरूलाई खानी विभागसंग समन्वय गरी कारवाही गर्ने नीति लिइनेछ ।
- स्थानीय स्तरमा पाइने कच्चा पदार्थमा आधारित घरेलु उद्योगमा आधारित तालिम संचालन गर्ने नीति लिइनेछ ।

५. सहकारी तथा वित्तिय नीति

- गाउँपालिकाभित्रका सबै सहकारीहरूको व्यवस्थितरुपमा सञ्चालन गर्नको लागि संरक्षण, अनुगमन तथा नियमन कार्यलाई प्रभावकारी बनाइनेछ ।
- गाउँपालिकाभित्र रहेका सहकारी संस्थाहरूलाई अनलाइन प्रणाली कोपोमिस (COPOMIS) अनिवार्य रुपमा आवद्ध गरी नीतिगत र संरचनागत सुधारको नीति लिइनेछ । साथै रुग्ण अवस्थामा रहेका सहकारीहरूको पुनर्उत्थान गर्न पहल गरिनेछ ।

६. वैदेशिक तथा अन्य रोजगार नीति

- आन्तरिक रोजगारी सृजनाका लागि रोजगारी सृजना हुने खालका योजनाहरू संचालन तथा कार्यान्वयन गर्ने नीति लिईने छ ।

- वैदेशिक रोजगारमा जाने यूवाहरुको लागि संचालनमा आएको सामी कार्यक्रमलाई प्रभावकारी बनाई वैदेशिक रोजगारीलाई सुरक्षित र मर्यादित बनाइनेछ ।
- स्वदेशी तथा विदेशी पालिका सगँ भगेनी सम्बन्ध स्थापनाका लागि चालु आ.व. मा भएको प्रगतिलाई आत्मसात गर्दै थप सम्बन्ध विस्तार गर्न पहल गरिनेछ । कला, शिक्षा, संस्कृति, सीप, श्रम र प्रविधि आदान प्रदान गरिनेछ ।
- भगेनी सम्बन्ध स्थापना पश्चात पालिकाहरु विच आपसी सम्बन्ध सुमधुर बनाउन असल अभ्यास तथा सफल अनुभव आदान प्रदान गर्ने कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।

ख. सामाजिक विकास

१. शिक्षा नीति

- उच्च शिक्षाको लागि गाउँपालिका स्तरमा क्याम्पस नभएकोले गाउँपालिकाभित्र स्नातक तहसम्मको क्याम्पस संचालनका लागि चालु आर्थिक वर्षमा थप संरचनाको निर्माण गरी सम्बन्धन लिने कार्यको थालनी गरिनेछ।
- अनिवार्य तथा निशुल्क गुणस्तरीय शिक्षाका लागि विद्यालय क्षेत्र विकास कार्ययोजना अन्तर्गत रुन्टीगढी शैक्षिक सुधार विशेष कार्यक्रम ल्याइनेछ।
- विद्यार्थी, शिक्षक, अभिवाहकसँग अन्तरक्रिया भेटघाट कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
- दलित, अल्पसंख्यक, लोपोन्मुख जातजाति, र आर्थिक रुपले विपन्न परिवार, शहिद एवं बेपत्ता परिवार लगाएत विद्यालय पहुँच भन्दा बाहिरका बालबालिकाको गुणस्तरीय शिक्षामा पहुँच वृद्धि गर्न शिक्षामा विशेष अवसर सुनिश्चित गरिनेछ।
- कक्षा ८ र एसईई दिने विद्यार्थीहरुको गुणस्तर सुधारका लागि उपचारात्क कक्षा संचालन गरिनेछ ।
- शिक्षालाई सिपसँग, सिपलाई श्रमसँग, श्रमलाई रोजगारीसँग, रोजगारीलाई उत्पादनसँग र उत्पादनलाई बजारसँग जोड्नका लागि पढ्दै सिक्दै सिक्दै र कमाउदै कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ।
- चालु आ.व. मा सञ्चालन गरिएका नमूना स्मार्ट शिक्षा कार्यक्रमको प्रभावकारितालाई आत्मसात गर्दै सूचना प्रविधिलाई शिक्षा प्रणालीको अभिन्न अङ्गको रुपमा विकास गरिनेछ ।
- प्राविधिक धारको शिक्षा संचालन भएका विद्यालयलाई प्रभावकारी बनाउदै थप सञ्चालनका लागि पहल कदमी लिइनेछ ।
- संस्थागत र सामुदायिक विद्यालयलाई निरन्तर नियमन र अनुगमन गरि पृष्ठपोषण प्रदान गरिनेछ।
- विपन्न, असहाय बालबालिकालाई पोशाक तथा शैक्षिक सामग्री वितरण गरी विद्यालय शिक्षा प्रति आकर्षित गर्ने नीतिलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- शिक्षाको शैक्षिक गुणस्तर अभिवृद्धि गर्न विद्यालय तथा शिक्षकहरुलाई कार्यसम्पादनमा आधारित पुरष्कार र दण्डको व्यवस्था गर्ने नीति लिइनेछ । कक्षागत शिक्षण सिकाई, तहगत शिक्षण सिकाइका माध्यबाट उत्कृष्ट विद्यालय र शिक्षकको छनोट गरी वर्षका निश्चित रकम प्रोत्साहन स्वरुप उपलब्ध गराउने व्यवस्थालाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- आवश्यकताको आधारमा शिक्षक दरवन्दी मिलान कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ
- विद्यालयमा बालबालिकामैत्री पूर्वाधारहरु निर्माण कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ।
- विद्यालयलाई संगित संग जोडन संगित कक्षा संचालन गर्न नमूनाको रुपमा केही विद्यालयबाट संगित पढाई सुरु गरिनेछ ।
- रुन्टीगढी गाउँपालिका भित्र हरित बगैचा, अनुशासन, असल संस्कार सहितको एक नमूना विद्यालय र अग्रेजी माध्यमबाट अध्यापन गर्ने गरी पहल गरिनेछ ।
- पालिका क्षेत्र भित्रका र बाहिरका नमूना विद्यालयहरुको अध्ययन अवलोकन गराई शिक्षण सिकाई आदान प्रदान गर्ने नीति लिइनेछ ।
- बालबालिकाको स्वास्थ्य तथा पोषण सुधारको लागि माध्यामिक विद्यालयहरुमा विद्यालय नर्सको कार्यक्रम निरन्तरता दिइनेछ

- विद्यालयमा विद्यार्थिको आँखा हेरचाह र उपचारको लागि सामुदायिक आँखा उपचार केन्द्र र नेपाल रेडक्रसको समन्वय र सहकार्यमा विद्यालयमा आँखा उपचार अभियानलाई निरन्तरता दिइनेछ ।

२. स्वास्थ्य नीति

- खोप कार्यक्रमलाई प्रभावकारी बनाउन गुणस्तरीय खोप कार्यक्रमको अपरीहार्यतालाई मध्यनजर गरी खोप कोल्ड चेन सब सेन्टर मापदण्ड विस्तार गरिनेछ ।
- अस्पताल फार्मसिलाई थप व्यवस्थित गरी सुपथ र सुलभ बनाइनेछ ।
- जेष्ठ नागरिक, महिला, बालबालिकाको स्वास्थ्यमा सुधार गर्न लक्षित वर्ग घुम्ति उपचार शिविर संचालन गरिनेछ ।
- गुणस्तरीय स्वास्थ्य सेवाको पहुँच विस्तार गर्ने उद्देश्यले पूर्वाधार पुगेका स्वास्थ्य चौकीबाट एक्सरे सेवाको विस्तार गरिनेछ ।
- होलेरी ग्रामिण आखाँ केन्द्रको प्रभावकारितालाई दिगोपना दिदै यस आ व मा दाँत उपचारका लागि पहल गरिनेछ ।
- समाजमा कुपोषण न्यूनीकरण गर्न स्वास्थ्य प्रवर्द्धन, पोषणयुक्त खानेकुरा तथा खाद्य विविधिकरण उपभोगमा प्रोत्साहन गरिनेछ ।
- पालिकाका सबै जनता र राष्ट्रसेवक कर्मचारीको स्वास्थ्य विमाको व्यवस्था गर्न स्वास्थ्य विमा कार्यक्रमलाई प्राथमिकतामा राखी सहयोग र समन्वय गरीनेछ ।
- स्वास्थ्य सम्बन्धी जनचेतना अभिवृद्धि गरी लागु औषध दूर्यसन जस्ता कुलतहरूलाई नियन्त्रण तथा सुधारका लागि विभिन्न संघ संस्थाहरूसँग साझेदारी गर्ने नीति लिइनेछ ।
- मातृ तथा बाल्यकालिन पोषण स्वास्थ्य सेवालाई घरदैलोमा पुर्याउन सबै वडामा सुनौलो हजार दिन कार्यक्रम प्रभावकारी बनाइनुका साथै कुपोषणमा परेकालाई थप उपचारको लागि पालिका स्तरिय बहिरङ्ग उपचार केन्द्रलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- सार्वजनिक स्थान, विद्यालय र अस्पतालको निश्चित दुरीमा मदिरा, सुर्तिजन्य पदार्थ, जङ्क फुडको प्रयोग र बिक्री वितरण निषेधित गरिनेछ ।
- संचालनमा रहेका बर्थिङ सेन्टरहरूलाई निरन्तरता दिदै आधारभुत स्वास्थ्य सेवा केन्द्रहरूमा बर्थिङ सेन्टर स्थापना गरिनेछ ।
- गाउँपालिकाको केन्द्रमा एउटा स्वास्थ्य उपचार तथा योग केन्द्र संचालनका लागि आवश्यक पहल गरिनेछ ।
- निजी स्वास्थ्य संस्थालाई नियमन गर्दै निजी स्वास्थ्य संस्थाबाट दिइने सेवाको विवरणलाई सुचना प्रणालीमा विकास गरि सेवालाई सुलभ र गुणस्तरीय बनाइनेछ ।
- राप्ती विज्ञान प्रतिष्ठान दाङ सँग समझदारी कायम गरी जनतालाई उपचार, स्क्रिनिङ, प्रवर्द्धन, परामर्श सेवाको लागि मासिक रुपमा प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्रमा बिषशेज स्वास्थ्य शिविर संचालनलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- सेवालाई आफ्नो धर्म सम्झी स्वास्थ्य क्षेत्रमा अहोरात्र खट्ने महिला स्वयंसेविकाहरू प्रति उच्च सम्मान गर्दै गाउँपालिकाले प्रोत्साहनको व्यवस्थालाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- सुरक्षित गर्भपतन सेवालाई साविकका स्वास्थ्य चौकीहरूबाट पनि संचालन गर्नेगरी सेवा विस्तारका लागि पहल गरिनेछ ।
- गर्भवती महिलालाई स्वास्थ्य संस्थामा निशुल्क भिडियो एक्स रे सेवा तथा परामर्श सेवा प्रदान गर्ने प्रबन्ध मिलाइनेछ ।
- गाउँघर क्लिनिक र खोप क्लिनिकका लागि भवनको व्यवस्था गर्दै सेवालाई थप व्यवस्थित र प्रभावकारी बनाइनेछ ।
- सामाजिक सुरक्षा भत्ता प्राप्त गर्ने लाभग्राहीहरूको स्वास्थ्य अवस्थालाई ध्यानमा राखी स्थानीय स्वास्थ्य संस्थाको समन्वयमा स्वास्थ्य जाँच गर्ने व्यवस्था गरिनेछ ।
- होलेरी प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्रबाट स्वास्थ्य विमा कार्यक्रम संचालन गर्न पहल गरिनेछ ।

३. खानेपानी तथा सरसफाई नीति

- मुहान देखि मुख सम्म स्वच्छ पानीको अवधारणा अनुरूप सर्वसाधारणका लागि स्वच्छ खानेपानी उपलब्ध गराउन एक घर एक धारा कार्यक्रमलाई निरन्तरताका साथै खानेपानीको शुद्धताको लागि मुहानको गुणस्तरको जाँच गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
- मगरगोरी, फानीखोला, आपुते छरछरे, लामिडाँडा खानेपानी, नारेखोला, इत्रिवाङ खानेपानी आयोजनाहरूलाई निरन्तरता दिदै पानीको मुहान अभाव भएका गाउँहरूमा लिफ्टिङ खानेपानीको आयोजना संचालन गरिनेछ।
- गाउँपालिकालाई पूर्ण सरसफाईयुक्त गाउँपालिका घोषणा गर्ने लक्ष्य लिईने छ । त्यसको लागि विभिन्न निकायसँग साझेदारी गरि वडा तहमा सरसफाई सहजकर्ता परिचालन गरिनेछ ।
- बजारक्षेत्रलाई क्रमशः प्लाष्टिक मुक्त क्षेत्रको अवधारणालाई आत्मसात गर्दै प्लाष्टिकमुक्त अभियानको नीति ल्याइने छ ।
- पालिका केन्द्रमा तथा होलेरी बजार क्षेत्रमा संचालन रहेको होलेरी लिफ्ट खानेपानीको सुधारका लागि आवश्यक पहल गरिनेछ

४. कला साहित्य तथा संस्कृति नीति

- कला साहित्य र संस्कृतिको संरक्षण र प्रवर्द्धन गर्न पालिका स्तरिय प्रतिष्ठान गठन गरि विकास गरिनेछ ।
- गाउँगाउँमा रहेको प्रतिभालाई प्रस्फुटन गर्न विभिन्न विद्यामा (गायन, नृत्य, साहित्य, वाध्यवादन लगाएतको विद्या छनोट गर्ने गरी रुटीगढि प्रतिभा छनोट कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।

५. समावेशिकरण, जेष्ठ नागरीक, महिला बालबालिका नीति

- बालबालिकाहरूको चौतर्फी विकासका लागि मनोरञ्जनात्मक तथा प्रतिस्पर्धात्मक कार्यक्रमहरू संचालन गरिनेछ। बालमैत्री स्थानीय शासन उन्मुख कार्यक्रम संचालन गरिनेछन । बालमैत्री स्थानीय शासनका सूचकहरू मध्ये बालविवाह र बालश्रम विरुद्धको रणनीतिक योजना निर्माण गरी लागु गर्ने नीति लिइनेछ ।
- सामुदायिक विकासमा महिलाको अहम भूमिकालाई मध्य नजर गर्दै आमा समूहको क्षमता विकासका लागि **आमा सँग उपाध्यक्ष** कार्यक्रमहरू संचालन गरिनेछन्
- अपाङ्गता भएका, असक्त नागरिकलाई आवश्यक पर्ने सहयोगी सामाग्री वितरण तथा जिवन उपयोगी हुने खालका तालिमको व्यवस्था गरिने छ ।
- जेष्ठनागरिक भवन होलेरीलाई थप व्यवस्थित बनाउदै लगिनेछ ।

६. युवा तथा खेलकुद नीति

- खेलकुदलाई व्यवस्थित रूपमा संचालन गर्नको लागि खेलकुद विकास कार्यविधि बनाई लागु गरिनेछ र यसको विकासको लागि गाउँपालिकामा वडाकप खेलकुद प्रतियोगिता, पालिका कप खेलकुद प्रतियोगिता तथा राष्ट्रपति रनिङशिल प्रतियोगिता जस्ता खेलकुदका कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
- युवाहरूका लागि स्वरोजगारमुलक कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछ ।
- पालिका तथा वडाहरूमा यूवासंजालहरू गठन गरी परिचालन गर्ने नीति लिइनेछ ।

७. सामाजिक सुरक्षा नीति

- सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण प्रणालीलाई बैंङ्कीक प्रणालीबाट भुक्तानी गर्दा लाभग्राहीलाई सहज हुनेगरि वितरण प्रणालीलाई व्यवस्थित गर्दै वडा स्तरबाटै वितरण गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ साथै भत्ता वितरणको वखतमै निशुल्क स्वास्थ्य परीक्षणको कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- **हिंसा पिडित** महिलाहरूलाई उद्धार तथा पुनस्थापना गर्न लैङ्गिक हिंसा निवारण कोष संचालन गरिने छ ।
- औपचारिक तथा अनौपचारिक श्रममा संलग्न श्रमिकको लागि सामाजिक सुरक्षा कोषमा जोडिन प्रेरित र प्रोत्साहन गरिनेछ ।

ग. पूर्वाधार विकास

१. सडक तथा पुल नीति

- सडक लगायत भौतिक सम्पति संरक्षण, मर्मत सम्भार, आपतकालिन मर्मत, पुर्ननिर्माण एवं व्यवस्थापन गर्न मर्मत सम्भार कोषलाई थप रकम व्यवस्था गरिदै लगिनेछ ।
- संघीय सरकार र प्रदेश सरकारको समन्वयमा सहिद मार्गको घोराही होलेरी सडक खण्ड कालोपत्रे स्तरोन्नती र चुनढुगां ढुवानीका लागि बैकल्पिक मार्ग होलेरी छिलिकोट दुधरास जोड्ने औद्योगिक मार्ग र होलेरी स्वर्गद्वारी सडक सुचारु गरी प्रयोगमा ल्याउने नीति लिइनेछ
- गाउँपालिका केन्द्र देखि वडा कार्यालय जोडने सडकको स्तरोन्नति तथा कालोपत्रलाई प्राथमिकता दिइने र अन्य सहायक मार्गहरूलाई पनि क्रमशः स्तरोन्नती गर्दै लगिनेछ ।
- होलेरी बजारमा व्यवस्थित बसपार्किङको लागि व्यवस्थापनको कार्य प्रारम्भ गरिनेछ
- पालिका भित्र निर्माण हुने पूर्वाधारका संरचनाहरूलाई महिला, बालबालिका, अपांगता भएका व्यक्ति, जेष्ठ नागरिक तथा बालबालिका मैत्री बनाइनेछ ।
- रुन्टीगढी गाउँपालिका भित्रका मुख्य मुख्य बाटोहरू बाह्रै महिना संचालन गराउनको लागि साउन, भदौ, असोज ३ महिनाको लागि बाटोको नियमित मर्मत सम्भार गराउन पिठौरीहरूको दैनिक ज्यालादारीमा कामकाजमा लगाइ सडक बाटोको सुरक्षा गर्ने नीति लिइनेछ ।

२. भवन तथा सहरी विकास नीति

- गाउँपालिका अन्तर्गत निर्माण भएका भवनहरूको अभिलेखीकरण र नयाँ निर्माण हुने भवनहरूको नक्शा पास गरि निर्माण ईजाजत पत्र दिने कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ। बजार क्षेत्रका घरहरूलाई अनिवार्य नक्सा पासको व्यवस्था गरिने छ ।
- खेलकुद विकासका लागि संघीय सरकार र प्रदेश सरकारको समन्वयमा खेलकुद तथा सभा सम्मेलनका लागि होलेरी बहुउद्देश्य हल निर्माणका लागि पहल गरिनेछ ।
- पुरातात्विक महत्वका संरचनाहरूको अनुसन्धान एवं जिर्णोद्धार गरि संरक्षण गरिनेछ।
- यस पालिका क्षेत्र भित्रका होलेरी, सुर्पाल, सैवाङ, दहवन, चौखे, डुब्रिङ, गोरिनेटा बजार क्षेत्रलाई व्यवस्थित बजारका रूपमा विकास गर्न बजार व्यवस्थापन समितिलाई क्रियाशिल बनाइने छ ।

३. सूचना तथा संचार नीति

- अप्टिकल फाईबर सिस्टमबाट गाउँपालिकामा भरपर्दो नेटको सुविधा विस्तार गर्न आवश्यक पहल गरिने छ ।
- सूचना माग्ने र पाउने आम नागरिकको नैसर्गिक अधिकार भएकोले सोको लागि आफ्ना गतिविधिहरूलाई विभिन्न माध्यमबाट सहज र सर्वसुलभ रूपमा प्राप्त हुन सक्ने गरी सूचनाको हकको कार्यन्वयनमा प्रभावकारीता ल्याइनेछ ।
- एक संचार माध्यम, एक सामाजिक दायित्व कार्यक्रम अन्तर्गत स्थानीय संचार माध्यम सँग समन्वय गरी गाउँपालिकाका गतिविधिहरू आवश्यकतानुसार प्रकाशन र प्रसारण गरिनेछन् ।
- सूचना तथा संचार क्षेत्रको संरक्षण, प्रवर्धन र विकास गर्न आवश्यक कार्यक्रमहरू संचालन गरिनेछ।
- यस गाउँपालिकाको व्यस्त बजारक्षेत्र र महत्वपूर्ण स्थानहरूमा निगरानी तथा सुरक्षा व्यवस्थाको लागि सडक बत्ति तथा सि.सि. क्यामेरा जडान गरिनेछ
- नागरिक वडापत्र सेवाग्राहीले बुझ्ने गरी राखिएको डिजिटल बोर्डलाई थप व्यवस्थित गर्दै लगिनेछ
- सेवाग्राहीको जिज्ञासा, गुनासो सम्बोधन संयन्त्रलाई सवलीकरण गरिनेछ ।
- गाउँपालिकाले संचालनमा ल्याएको सफ्टवेयर र वेवसाईटलाई थप व्यवस्थित गरी संचालन गरिनेछ

४. उर्जा लघु तथा साना जलविद्युत नीति

- विद्युतको पहुँच नभएको क्षेत्रमा विद्युत विस्तारका कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ

- गाउँपालिका उज्यालो बनाउने अभियान अन्तर्गत गाउँपालिकाभित्रका मुख्य मुख्य सार्वजनिक स्थानहरू सडक, पाटी पौवा, देबस्थल, कार्यालयहरूमा बैकल्पिक उर्जा अन्तर्गत सौर्य सडक बत्ती जडान कार्य निरन्तरता दिइनेछ
- व्यावसायिक पशुपालन गर्ने कृषकहरूको लागि घरायसी इन्धनको रूपमा गोवरग्याँस स्थापना गर्नको लागि सहूलियतको व्यवस्था गरिनेछ ।

घ. वन वातावरण तथा विपद व्यवस्थापन

१. भू-तथा जलाधार संरक्षण नीति

- पहिरो तथा बाढी जान सक्ने स्थानहरूको पहिचान गरी तटबन्धन निर्माणको व्यवस्था मिलाईने छ ।
- जलश्रोतका मुहान संरक्षणको लागि वृक्षारोपनका साथ साथै आवश्यक स्थानहरूमा तटबन्धको निर्माण गर्दै लगिनेछ ।
- गाउँपालिका क्षेत्रमा वातावरण संरक्षण तथा हरियाली वृद्धि गर्नको लागि सौन्दर्यपरक विरुवा रोप्ने नीति लिइनेछ ।

२. जलवायु परिवर्तन अनुकूलन नीति

- विपद् व्यवस्थापन तथा उद्धार प्रतिकार्य योजना अनुसार कार्यक्रम तय गरी कार्यान्वयन गरिने छ ।
- जलवायु परिवर्तनको असरबाट पर्ने हुने जोखिमलाई कम गर्नको लागि जलवायु अनुकूलन योजनाहरूको निर्माण तथा अद्यावधिक गरी कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ ।

३. जल उत्पन्न प्रकोप व्यवस्थापन नीति

- पालिका भित्र हुने बाढी पहिरो, आगलागी, भूकम्प जस्ता प्राकृतिक प्रकोप तथा मानव सृजित विपत्तिमा तुरन्त खोज उद्धार तथा राहात प्रदान जस्ता कार्यलाई प्रभावकारी बनाउन पालिकाले नेपाल प्रहरी, नेपाल रेडक्रस तथा अन्य संघ संस्थाहरूसंग समन्वय गरी काम गर्ने नीति लिइनेछ ।

४. वातावरण तथा फोहोरमैला व्यवस्थापन नीति

- गाउँपालिका क्षेत्रमा रहेका विभिन्न सामुदायिक तथा सरकारी बनहरूको संरक्षण, सम्बर्द्धन तथा उपयोग गर्दै दिगो विकासका माध्यमबाट योजनाहरू संचालन गर्ने नीति लिइनेछ ।
- एक वडा एक नमुना वन कार्यक्रम संचालन गरिने छ । वन उपभोक्ता महासंघ, वन डिभिजन, सव डिभिजन कार्यालय तथा सामुदायिक वनहरूको साझेदारी तथा समन्वयमा यो अभियानलाई तीव्रता दिईने छ
- सफा र हरियाली गाँउपालिका निर्माणका लागि सडक किनारामा सौन्दर्यबर्द्धक वृक्षारोपण कार्य संचालन गरिने छ।गाउँपालिकाका मुख्य बजार क्षेत्रको सडक किनारामा रुख रोप्ने कार्यलाई प्राथमिकतामा राखिनेछ। मेरो गाउँ हरियो गाउँ अभियान अन्तर्गत प्रत्येक घर धनीले आफ्नो घर अगाडि दुई वटा रुखका विरुवा र फुल रोप्ने अभियान संचालन गरिनेछ ।
- जडिबुटी पकेट क्षेत्रहरूको पहिचान यसको संरक्षण प्रबर्द्धन तथा उपयोगको नीति लिइनेछ ।
- वन क्षेत्रलाई सम्मृद्धिको आधारको रूपमा विकास गरी वनबाट आमदानी, रोजगार सृजना र त्यसबाट जनताको जीवनस्तर उकास्न कार्यक्रम ल्याइनेछ ।
- खानी, खनिज पदार्थ उत्खनन् , निर्माणकार्य तथा अन्य मानवीय कृयाकलापबाट वातावरणमा पर्ने असर न्यूनिकरण गर्न अनुगमन तथा नियमन कार्यलाई प्रभावकारी बनाइनेछ ।
- खाली जमिनमा वृक्षारोपन गर्ने नीति लिइनेछ ।
- समृद्धिका लागि वन कार्यक्रमबाट दिगो वन व्यवस्थापन गरी स्थानीय नागरिकको जीवनस्तर सुधार गर्ने कार्यमा विशेष पहल गरिनेछ ।

ङ. सुशासन तथा संस्थागत

१. आन्तरिक आय वृद्धि, कर, राजश्व परिचालन नीति

- यस गाउँपालिका भित्र व्यवसाय गर्ने व्यवसायीहरूले व्यवसाय दर्ता गरे नगरेको पहिचान गरि भ्याट र पानमा आवद्ध हुन पहल गरिने छ ।

- आन्तरिक आय बढाउन करको दर घटाउँदायरा बढाउँ अभियान संचालन गरिने छ ।
- आन्तरिक आय वृद्धि गर्नका लागि राजश्व सम्भाव्यता अध्ययन प्रतिवेदनको सिफारिसलाई कार्यान्वयन गरिने छ
- यस गाउँपालिकाबाट निकासी हुने वस्तुहरुको पहिचान गरी निकासी शुल्क लगाईनेछ ।
- निजी जग्गाबाट निकासी हुने ढुगां, गिट्टी तथा बालुवाबाट तोकिएको शुल्क संकलन गरिनेछ । यस कार्यलाई व्यवस्थित गर्न कार्यविधि स्वीकृत गरी लागू गरिनेछ ।
- गाँउपालिकाका विभिन्न क्षेत्रबाट प्राप्त गर्ने कर, शुल्क तथा दस्तुरलाई प्रभावकारीरूपले संकलन गर्नका लागि सम्बन्धित सरोकारवाला निकायसँग सहकार्य गरिनेछ ।
- राजश्व प्रशासन शाखालाई थप सुदृढ गर्दै लगिनेछ । वडा र गाउँपालिकाबाट संकलन हुने राजश्वलाई पूर्ण रुपमा सफ्टवेयर प्रणालीबाट आवद्ध गरिने छ।
- दर्ता नगरी संचालन गरिने व्यापार व्यवसायलाई उद्योग वाणिज्य संघसँगको समन्वयमा व्यवस्थित गरिने छ ।
- बजार अनुगमनलाई नियमित, व्यवस्थित गरी व्यवसायिक राजश्व संकलनमा वृद्धि गरिनेछ ।
- घर बहाल कर, विज्ञापन कर, मनोरंजन कर लगायत अन्य शुल्कको दायरा विस्तार गरी कर सम्बन्धी नीति, कानून, मापदण्ड बनाइ नियमन गरिनेछ ।
- पालिका स्तरमा संचालित अटो रिक्सा, ईरिक्सा लगायत तीन पाङ्गे सवारी साधनहरुको व्यवस्थापनको लागि निर्मित कार्यविधि बमोजिम दर्ता, नियमन कार्यको थालनी गरी व्यवस्थित गरिनेछ

२. मानव संशाधन नीति

- गाउँपालिका अध्यक्षसँग प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत र प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतसँग शाखा प्रमुखहरूसँग कार्यसम्पादन करार गरी सोका आधारमा कार्यसम्पादन मूल्यांकन काम गर्ने कार्यको थालनी गरिनेछ ।
- कर्मचारीहरुको कार्यसम्पादन मूल्यांकन गरी उत्कृष्ट काम गर्ने कर्मचारीलाई पुरस्कृत गर्ने कार्यको थालनी गरी काम गर्ने कर्मचारीलाई उत्प्रेरित गर्ने नीति लिइनेछ ।
- संघीय सरकार, प्रादेशिक सरकार र स्थानीय तहको ऐन नियमानुसार गाँउ कार्यपालिकालाई आवश्यक पर्ने श्रोतको व्यवस्था हेरी संगठन संरचना र दरबन्दी श्रृजना गर्न संगठन तथा व्यवस्थापन सर्भेक्षण गरी सोको प्रतिवेदनका आधारमा रिक्त दरबन्दीको पदपूर्ति गरिनेछ ।
- गाँउपालिकाको प्रशासनिक तथा सांगठनिक संरचना र संस्थागत प्रणालीलाई चुस्त दुरुस्त, विश्वसनिय, क्षमतायुक्त र प्रभावकारी बनाईनेछ ।
- गाउँपालिकालाई विभिन्न समयमा आईपर्ने विषयलाई सम्बोधन गर्न निम्न बमोजिमका कोषहरुको व्यवस्थापन र परिचालनका लागि आवश्यक कानुनी व्यवस्था गरिने छ ।
- मर्मत संभार कोष
- कर्मचारी कल्याण कोष
- प्राकृतिक विपद उद्धार विशेष कोष
- लक्षित वर्ग (महिला, बालकालिका,दलित, जेष्ठ नागरिक,फरक क्षमता), विकास विशेष कोष
- कर्मचारीहरुमा पेशागत मर्यादा, अनुशासन, उत्तरदायित्व, जवाफदेहीताको भावनालाई सदाचार शिक्षा, क्षमता विकास तालिम, आचार संहिता तयारी तथा कार्यान्वयनको माध्यमबाट पुनस्थापित गरिनेछ ।सबै कर्मचारीहरुको कार्यविवरण बनाई लागू गरिनेछ ।
- गाउँपालिकाको संस्थागत क्षमता वृद्धिका लागि भौतिक पूर्वाधार विकास तथा अभिलेख प्रणालीलाई व्यवस्थित गर्दै लगिनेछ ।
- गाउँपालिकाको यथार्थ र बस्तुगत तथ्याङ्क संकलन गरी डिजिटल पाश्चचित्र बनाउने कार्य सम्पन्न भएकोछ, यसलाई समय सापेक्ष अद्यावधिक गर्दै लगिनेछ ।

४. सुशासन संगठन विकास तथा कार्यालय व्यवस्थापन नीति

- गाउँपालिकाको कार्य सम्पादनलाई छिटो, छरितो, पारदर्शी एवं सेवाग्राही मैत्री बनाउदै व्यवस्थापकीय क्षमता अभिवृद्धिमा जोड दिदै र भ्रष्टाचार तथा अनियमितता जस्ता कार्यहरुलाई नियन्त्रण गर्नका लागि शुन्य सहनशीलताको नीति अवलम्बन गरिनेछ

- गाउँपालिकाबाट विभिन्न विकास तथा कार्यक्रमहरू संचालन गर्दा सार्वजनिक निजी साझेदारी मोडेलमा गर्ने नीति लिइनेछ।
- निजी क्षेत्र, सहकारी क्षेत्र र सार्वजनिक क्षेत्र बीच सहकार्यको आधारमा विकासका कार्यक्रम गरिनेछ
- कार्यप्रणालिलाई सरलीकरण गर्नको लागि आवश्यक ऐन, नियम, कार्यविधि आदिको निर्माण गरी लागू गरिनेछ
- आर्थिक क्रियाकलापमा आएको संकुचन संगै आन्तरिक आय, अन्तर सरकारी वित्तीय हस्तान्तरण, राजश्व वाँडफाँड तथा रोयल्टी रकममा आउन सक्ने कमीलाई ख्याल गर्दै आन्तरिक तथा चालु खर्च पद्धतिलाई मितव्ययी र व्यवस्थित गरिनेछ। यसका लागि कार्यालयमा हुने इन्धन लगायतका अन्य चालु खर्चलाई मापदण्ड लागु गरी निश्चित सिमा भित्र राख्ने नीति लिइनेछ।

४. सार्वजनिक खर्चमा मितव्ययी नीति

- गाउँपालिका भित्र सञ्चालन गरिने औपचारीक तथा अनौपचारीक कार्यक्रमहरूमा खादा व्याच जस्ता खर्चिला सामाग्रीहरूलाई पुर्णरूपमा बन्द गरीनेछ।
- पालिकामा हुने खर्चलाई मितव्ययी र एकरूपता कायम गर्न सार्वजनिक खर्चको मापदण्ड तयार गरी कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ।

५. सामाजिक परिचालन र टोल विकास नीति

- सुरक्षित नागरिक आवास कार्यक्रम अन्तर्गत विपन्न परिवारका लागि खरको छाना विस्थापित गर्ने कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइने छ।
- वडा नं ८ को कुर्जा, वडा नं ३ को लखना र वडा नं. १ लिवाडी आँपमा प्रहरी चौकी स्थापना गर्ने नीति बमोजिम अब स्थापना गर्न बाँकी रहेको लिपाङ्गीआँपमा प्रहरी चौकी स्थापना गर्न सम्बन्धित निकायमा पहल गरिनेछ।
- यस गाउँपालिका क्षेत्रभित्र जुवातास जस्ता अनैतिक कृयाकलापहरू बन्द गर्न आवश्यक समन्वय र सहकार्य गरिनेछ।
- उपभोक्ताहरूको हकहित संरक्षणका लागि गुणस्तरिय परिक्षण र नियमित अनुगमन मार्फत उपभोग्य बस्तुहरूको गुणस्तरता सुनिश्चित गरिने छ।
- टोल विकास तथा सामुदायिक संघ संस्थाहरूको गठन गरी उनीहरूकै सहयोग, समन्वय र सक्रियतामा सामुदायिक विकासका कार्यक्रम संचालन गर्ने नीति लिइनेछ।
- सामुदायिक संस्थाहरू एवं लक्षित वर्ग केन्द्रित पूर्वाधार विकास, सस्थागत विकास, आयमूलक एवं सीपमूलक कार्यक्रम तथा क्षमता विकास सम्बन्धी कार्यक्रमहरू संचालन गरिनेछ।
- नागरिकता, अपाङ्ग परिचय पत्र वितरण, पंजिकरण, स्वास्थ्य सेवा समेत गरी जन चासोका सबै विषयहरूलाई स्थलगत रूपमा सम्बोधन गर्न एकीकृत घुम्ती शिविर संचालन गर्ने नीति लिइनेछ
- पालिकामा संचालन हुने विकास निर्माण तथा अभियानहरूमा टोल विकास संस्थाहरूको अहम भूमिकालाई मध्यनजर गर्दै टोल विकास संस्थाहरूको गठन तिनको क्षमता विकास तथा साझेदारी गर्ने कार्यलाई प्राथमिकता दिइनेछ।

६. न्याय सम्बन्धि नीति

- न्यायिक समितिको कार्यलाई थप व्यवस्थित गर्न न्यायिक समितिका पदाधिकारी तथा कर्मचारीहरूको क्षमता विकासका लागि कार्यक्रम संचालन गरिनेछ।
- वडा स्तरमा न्यायको पहुँच अभिवृद्धि गर्न सबै वडामा मेलमिलाप केन्द्रको स्थापना गरिनेछ। मेलमिलापकर्ता तथा केन्द्रको क्षमता विकासमा ध्यान दिइनेछ।

अन्तमा, यो नीति तथा कार्यक्रम "खुसी र समृद्धि: अबको रुन्टीगढी" भन्ने गाउँपालिकाको मूल मन्त्रलाई यथार्थमा परिणत गर्ने मार्गदर्शक दस्तावेज हो। रुन्टीगढी गाउँपालिकाको एकलो प्रयासबाट मात्रै अपेक्षित उपलब्धी हासिल गर्न पक्कै संभव छैन। सरकारी, निजी, गैर सरकारी, सामुदायिक तथा सहकारी संस्थाहरूको

संयुक्त प्रयास, समन्वय र सहकार्यमा यो नीति तथा कार्यक्रम सफल तथा प्रभावकारी कार्यान्वयन हुने विश्वास व्यक्त गर्दै रुन्टिगढीको विकास र समृद्धिको यात्रामा सबैको सहभागिताका लागि हार्दिक आह्वान गर्दछु । म यस अवसरमा सबै प्रति आभार तथा धन्यवाद व्यक्त गर्दछु

धन्यवाद ।

जनक पुन
गाउँसभा अध्यक्ष
रुन्टिगढी गाउँपालिका, रोल्पा